

Inspirationskatalog for faget kristendomskundskab på kristne skoler

Revideret 2017

af Torben Mathiesen

Inspirationskatalog for faget kristendomskundskab på kristne skoler

Revideret 2017

af Torben Mathiesen

Inspirationskatalog for faget kristendomskundskab på kristne skoler

Forfatter: Torben Mathiesen m. fl. på baggrund af tidligere udgivet forslag fra FKF (2011)

1. udgave, 1. oplag 2018

Copyright: FKF

Grafisk opsætning: Nygaard Grafisk

Udgivet af: Kristent Pædagogisk Forlag

Bytorvet 7, 1. th., 8722 Hedensted, tlf: 97 35 20 99

fkf@kristne-friskoler.dk, www.kristne-friskoler.dk

Indhold

Indledning	5
Baggrund for inspirationskataloget	5
Øvrigt materiale	5
Undervisningens indhold på klassetrin	6
1. forløb: 0. - 2. klasse	6
0. klasse	6
1. klasse	8
2. klasse	10
2. forløb: 3. - 6. klasse	13
3. klasse	13
4. klasse	15
5. klasse	19
6. klasse	22
3. forløb: 7./8. - 9. klasse	27
7./8. klasse	27
9. klasse	30

Indledning

Baggrund for inspirationskataloget

I det følgende gøres ”Inspirationskatalog for faget kristendomskundskab på kristne skoler” (2017) tilgængelig. I dette inspirationskatalog bygges der videre på de beskrivelser, der tidligere var indeholdt i den læreplan, som blev udgivet af Foreningen af Kristne Friskoler i 2011.

Øvrigt materiale

I tilknytning til dette inspirationskatalog er pjecen ”Kristendomskundskab på kristne skoler – et oplæg til debat” og ”Forslag til læreplan for faget kristendomskundskab på kristne skoler” blevet udgivet. Endelig er der udgivet – og der vil løbende blive udgivet – undervisningsmaterialer, der er udarbejdet ud fra læreplanen.

Alle materialer er tilgængelige - eller kan rekvireres - på www.kristne-friskoler.dk/kristendomskundskab

Vi håber, at disse udgivelser kan være med til at sikre, at de kristne friskoler fortsat har nogle gode hjælpemidler til at levere en grundig og solid undervisning i skolernes ”kongefag”, kristendomskundskab.

Hedensted, juni 2018

Torben Mathiesen
Konsulent
Foreningen af Kristne Friskoler
Bytorvet 7, 1.th.
8722 Hedensted
www.kristne-friskoler.dk
Mail: fkf@kristne-friskoler.dk
Tlf. 97 35 20 99

Undervisningens indhold på klassetrin

Bemærk, at der er prioriteret i stoffet, så forslaget til det væsentligste stof og de væsentligste emner står helt til venstre, mens sekundært stof, ideer til emnerne eller metodiske overvejelser er skrevet med indryk.

1. forløb: 0. - 2. klasse

0. klasse

Bibelen

Præsentation af Bibelen

Præsentation af Bibelen og hvad Bibelen handler om

Urhistorien

Skabelsen (1 Mos 1-2) (Emnet tages op igen i 1. klasse)

Syndefaldet (1 Mos 3) (Emnet tages op igen i 1. klasse)

Kain og Abel (1 Mos 4,1-16) (Bemærk sammenhængen med Det 5. Bud)

Noas ark (1 Mos 6,1 - 9,17 i uddrag)

Babelstårnet (1 Mos 11,1-9)

Salme: Op, al den ting (Brorson)

Forskellige bibelske personer

Ideer: Jonas, Daniel, Ruth, David og Goliat, Elias, Elisa.

(Bemærk: Personer nævnt i oversigten på 1. og 2. klassetrin bør undgås)

Jesus og børnene

Jesus velsigner børnene (Mark 10,13-16)

En drengs gave (Joh 6,1-13)

Den kongelige embedsmands søn (Joh 4,46-54)

Jairus' datter (Mark 5,21-24 og 35-43)

Salme: Ingen er så tryk i fare (Sandell)

Beretninger i forbindelse med jul og påske

Jul (Luk 2,1-20)

Salme: Vær velkommen Herrens år (Grundtvig)

Et barn er født i Betlehem (Latin 14. årh. / Grundtvig)
Påske (Luk 23,26-43, Mark 15,33-39, Matt 27,57-66, Matt 28,1-10)
Salme: Krist stod op af døde (Tysk 12. årh. / Grundtvig)
(Bemærk: Der gås i dybden med højtiderne i 1. og 2. kl.)

Jesus som den gode hyrde

Lignelsen om det mistede får (Luk 15,1-7)
Hyrdesalmen (Sl 23)
Salme: Frelseren er mig en hyrde god (Ingemann)

Livsfilosofi og etik

Nedenstående emner bør behandles både ud fra Bibelen, elevernes oplevelser og kirkens praksis.

Tilgivelse

Den fortabte søn (Luk 15,11-32)
Den tabte mønt (Luk 15,8-10)
Den gældbundne tjener (Matt 18,23-35)
Det dobbelte kærlighedsbud (Matt 22,34-40)
Den gyldne regel (Matt 7,12)

Døden

Børnenes erfaringer med døden sættes i relation til Bibelens beretninger om Gud som dødens overmand

Ideer: Flere af skoleårets beretninger kan bruges i dette emne: Daniel, Elisas opvækkelse af enkens søn, Jairus' datter og Jesu opstandelse. Desuden kan syndefaldsberetningen, Kain og Abel og syndfloden inddrages

Kristendom

Dåben

Ideer: Missionsbefalingen (Matt 28,18-20)

Bøn

Den blinde ved Jeriko (Mark 10,46-52)
De ti spedalske (Luk 17,11-19)
Fadervor (Matt 6,9-13)
Salme: Jesus, kom dog nær til mig (Scheffler / Svendsen)
Jeg er træt og går til ro (Hensel / Arentzen)
Nu lukker sig mit øje (Foersom)
(Bemærk: Emnet behandles igen i 3. kl.)

Kirken og dens inventar

Ideer: Prædikestol, døbefont, alter, kirkeskib, orgel, kirkeklokken

Et kirkebesøg anbefales

(Bemærk: Der arbejdes videre med kirken i 3. og 4. kl.)

Fortællinger om mission og diakoni

Ideer: Små glimt fra kristent arbejde både i Danmark og internationalt med fokus på børnenes synsvinkel fx om børnehjem, børneklubber, skoler, handicaphjem, gadearbejde eller missionær-børns liv

Salmer og kristne sange

Ideer: Salmer – Se salmelisten

Kristne børnesange

Kristen kunst

Kan inddrages i undervisningen i relevante sammenhænge

1. klasse

Bibelen

Patriarkerne

Abraham

Isak

Jakob

Salme: Abraham sad i Mamrelund (Grundtvig)

Josef

Josef og forholdet til hans brødre (1 Mos 37) (Bemærk sammenhængen mellem Det 8. Bud og v. 32)

Josef i Potifars hus (1 Mos 39) (Bemærk sammenhængen med Det 6. Bud)

Josef i fængsel (1 Mos 40)

Josef tyder Faraos drømme og forfremmes (1 Mos 41)

Josefs brødre kommer til Egypten (1 Mos 42-45)

Jakob og hans slægt kommer til Egypten (1 Mos 46-48 og 50) (Bemærk sammenhængen med Luthers forklaring til Det 4. Bud)

Jesus som barn

Bebudelsen af Jesu fødsel (Luk 1,26-38 og Matt 1,18-25)

Jesu fødsel og hyrderne (Luk 2,1-20)

Omskærelsen og Jesus bæres frem i templet (Luk 2,21-40)

De vise mænd (Matt 2,1-12)

Flugten til Egypten (Matt 2,13-23)

Jesus som tolvårig i templet (Luk 2,41-52)

Ideer: Salme: Dejlig er den himmel blå (Grundtvig)

Her kommer, Jesus, dine små (Brorson)

Jesus begynder sit virke

Johannes Døber i ørkenen (Matt 3,1-12)

Jesu dåb (Matt 3,13-17)

Jesu fristelse i ørkenen (Matt 4,1-11)

De første disciple kaldes (Matt 4,18-25)

Mattæus kaldes (Matt 9,9-13)

Beretninger fra Jesu virke

Zakæus (Luk 19,1-10)

Stormen på søen (Mark 4,35-41)

Vandringen på søen (Matt 14,22-33)

Helbredelsen af den lamme i Kapernaum (Mark 2,1-12)

Helbredelsen af den døvstumme (Mark 7,31-37)

Helbredelsen af den blinde i Betsajda (Mark 8,22-26)

Helbredelsen af den spedalske (Luk 5,12-16)

Opvækkelsen af Lazarus (Joh 11,1-44)

Bibelske billeder og symboler

Ideer: Klippen (Sl 18,3; Sl 40,3)

Borg (Sl 18,3, Sl 46,12)

Skjold (Sl 18,3)

Vinger (Sl 36,8, Sl 57,2)

Lyset (Joh 8,12)

(Bemærk: En række salmer og nyere sange gør brug af disse billeder og symboler)

Livsfilosofi og etik

Naturen er skabt af Gud

1. trosartikel

Salmer: Nu titte til hinanden (Ingemann)

Op al den ting (Brorson)

Jeg er skabt af Gud

Jeg har værdi – Jeg er betroet noget – Jeg skal stå til ansvar

Salmer: Nu titte til hinanden (Ingemann)

Lille Guds barn, hvad skader dig? (Grundtvig)

Familien

Familien i Bibelens lys

Ideer: Stof fra 1. trosartikel og budenes 2. tavle.

Kristendom

Fortællinger om mission og diakoni

Ideer: Små glimt fra kristent arbejde både i Danmark og internationalt – fx børnehjem, børneklubber, skoler, handicaphjem, gadearbejde, missionærbørns liv osv.

Salmer og kristne sange

Ideer: Salmer (se salmelisten)

Kristne børnesange

Kristen kunst

Kan inddrages i undervisningen i relevante sammenhænge.

2. klasse

Bibelen

Moses

Moses i Egypten

Moses fødes og sættes ud (2 Mos 1,1 - 2,4)

Faraos datter finder Moses (2 Mos 2,6-10)

Moses hos Faraos og Moses' udåd (2 Mos 2,11-15) (Bemærk sammenhængen med Det 5. Bud.)

Moses på flugt og Moses kaldes

Moses i Midjan og israelitternes nød (2 Mos 2,16-25)

Moses bliver kaldet (2 Mos 3)

Moses får magt til at gøre tegn (2 Mos 4,1-9)

Moses får Aron som medhjælper – Moses sendes til Egypten (2 Mos 4,9-17)

Udfrielsen fra Egypten

Moses og Aron hos Faraos (2 Mos 5)

De 9 plager (2 Mos 7,14-10,29)

Den 10. plage og påskemåltidet (2 Mos 11-12)

Vandringen gennem Det røde Hav (2 Mos 13,21-14,31)

Ørkenvandringen

Vandet i Mara (2 Mos 15,22-27)

Gud sender vagtler og manna (2 Mos 16)

Kampen mod amalekitterne (2 Mos 17,8-16)

Gud åbenbarer sig for Moses på Sinaj (2 Mos 19)

De 10 Bud (2 Mos 20,1-21)

Guldkalven (2 Mos 24,12-18; 32; 34,1-6 og 27-35) (Bemærk sammenhængen med Det 1. Bud.)

De 12 spejdere (4 Mos 13-14)

Moses slår på klippen (2 Mos 17,1-7 og 4 Mos 20, 1-13)

Arons stav (4 Mos 17,17-18,1)

Kobberslangen (4 Mos 21,4-9)

Bileam (4 Mos 22-24)

Josva indsættes som Moses' efterfølger (5 Mos 31)

Moses' død (5 Mos 34)

Jesu lidelse, død og opstandelse

Indtoget i Jerusalem (Matt 21,1-11 og Luk 19,41-44)

Tempelrensningen (Matt 21,12-17)

Beslutningen om Jesu død (Matt 26,1-5)

Salvningen i Betania (Matt 26,6-13)
Fodvaskningen (Johs 13,1-17)
Optakt til påskemåltidet (Matt 26,17-19)
Judas' forræderi (Matt 26,14-16)
Nadveren (Matt 26,17-29 og 1 Kor 11,23-26)
Forudsigelsen af Peters fornægtelse (Matt 26,30-35)
Jesus i Getsemane (Matt 26,36-46 og Johs 17,1-26)
Tilfangetagelsen (Matt 26,47-27,10)
Jesus for rådet (Matt 26,57-68)
Peters fornægtelse (Matt 26,69-75) (Bemærk sammenhængen med Det 8. Bud)
Jesus for Pilatus og tornekrøningen (Matt 27,11-31)
Korsfæstelsen og gravlæggelsen (Matt 27,33-66 og Luk 23,26-56)
Jesu opstandelse (Joh 20,1-10 og Matt 28,1-15)
Den opstandne Jesus og Maria Magdalene (Joh 20,11-18)
Den opstandne Jesus, disciplene, Thomas (Joh 20,19-31 og Luk 24,13-49)
(Bemærk: I 3. kl. sættes fokus på disciplen Peter. Derfor vil det være fint ikke at gøre så meget ud af Peters rolle i påskebegivenhederne i 2. kl., men vente til 3. kl. med at gå i dybden med disse)
Salmer og sange: Se, hvor nu Jesus træder (Kingo)
Lad os bryde brødet sammen (Lissner)
Hil dig, Frelser og Forsoner (Louvain)
Blodet som randt (Hønningdal)
Krist stod op af døde (Tysk 12.årh. / Grundtvig)
Han er opstanden. Halleluja! (Kyamanywa / Brodal)
Opstanden er den Herre Krist (Latin 14.årh. / Grundtvig)
Jesus lever, graven brast (Nordahl Brun)
Vi låste vores dør, (Hans-Inge Fagervik)

Jesu himmelfart og Helligåndens komme

I forbindelse med beretningerne berøres centrale troslæremner som Jesus er konge og Helligåndens gerning

Missionsbefalingen og løftet om Helligånden (Matt 28,18-20; ApG 1,3-8)

Jesu himmelfart (Luk 24,50-53 og ApG 1,9-12)

Pinsedagen (ApG 2,1-13)

Salmer: Til himmels fór den ærens drot (Grundtvig)

Fra Himlen kom den Hellig Ånd (Grundtvig)

Livsfilosofi og etik

De 10 Bud

Ideer: De 10 Bud kan gennemgås i forbindelse med Moses-beretningen.

(Bemærk: I 4. kl. behandles budene nærmere)

Relationen mellem de bibelske beretninger og højtiderne: Påske, Kr. himmelfart og pinse

Jesus er Guds søn, Jesus er Frelseren, Jesus er konge samt Helligåndens gerning

Ideer: I forbindelse med bibelberetningerne berøres de ovenstående centrale emner

Der kan hentes inspiration til undervisningen om Kr. himmelfart fra:
Jesus som ypperstepræst for Guds trone (Hebr 4,14-16, Hebr 7,25, Hebr 10,19-20)
Jesus klargør plads i himlen (Joh 14,1-3)
Jesus troner som konge i himlen (Sl 110)
Der kan hentes inspiration til undervisningen om pinsen fra:
Jesus sender en talsmand (Joh 14,25-27)
Jesus og Nikodemus (Joh 3,1-8)
Guds ånd var til stede fra begyndelsen (1 Mos 1,2)

Himlen

Lignelser om Guds rige:

Det store festmåltid (Luk 14,15-24)

Skatten (Matt 13,44)

Perlen (Matt 13,45-46)

Jesus lever og sidder ved Guds højre hånd (Mark 16,19; Ef 1,20-22; 1 Pet 3,22)

Jesu genkomst (1 Thess 4,13-18)

Den nye himmel og den nye jord (Åb 21,1-8)

Ideer: Profetierne fra Es 11,6-9 og Es 35

Salme: I Himmelen, i Himmelen (Laurinus)

Kristendom

Fortællinger om mission og diakoni

Ideer: Små glimt fra kristent arbejde både i Danmark og internationalt fx børnehjem, børneklubber, skoler, handicaphjem, gadearbejde, missionærbørns liv osv

Salmer og kristne sange

Ideer: Se de angivne salmer

Kristne børnesange

Kristen kunst

Kan inddrages i undervisningen i relevante sammenhænge

2. forløb: 3. - 6. klasse

3. klasse

Bibelen

Indtagelsen af Kanaan

Indsættelsen af Josua og Guds løfte til ham (5 Mos 31 og Jos 1)

Spionerne i Jeriko (Jos 2)

Overgangen over Jordan (Jos 3)

De tolv sten i Gilgal, omskærelsen, påsken og Herrens hærfører (Jos 4-5)

Erobringen af Jeriko (Jos 6)

    Akans tyveri og erobringen af Aj (Jos 7-8)

    Erobringen af landet (Jos 10-13,8)

    Josuas afskedstale, pagtsslutningen i Sikem, Josuas død og begravelse (Jos 23-24)

Dommertiden og Ruth

Personer fra Dommerbogen:

Debora (Dom 2,6-3,6)

Gideon (Dom 4-8)

Abimelek (Dom 9)

Samson (Dom 13-16)

Ruth (Ruths Bog)

Jesus og Peter

Sådan begyndte det (Joh 1,35-51 og Mark 1,16-20)

Peter kaldes særskilt (Luk 5,1-11)

Alle tolv disciple kaldes (Mark 3,13-19)

Peters svigermor (Luk 4,38-40)

Peters vandring på søen (Matt 13,22-33)

Peter ved helbredelsen af Jairus' datter og kvinden med blødninger (Luk 8,40-56)

Peters bekendelse (Matt 16,13-20)
Forklarelsen på bjerget (Matt 17,1-9)
Fodvaskningen (Joh 13,1-17)
Forudsigelsen af fornægtelsen (Luk 22,31-34, Joh 13,36-38)
Peter i Getsemane (Mark 14,32-42, Joh 18,1-14)
Peters fornægtelse (Joh 18,15-27)
Peter påskemorgen (Mark 16,7; Joh 20,1-10, 1 Kor 15,3-6)
Fisketuren på Tiberias' Sø og Peter tilgives (Joh 21,1-19)
Peters pinseprædiken (ApG 2,14-36)
Peter helbreder en lam mand (ApG 3,1-11)
Peter helbreder Æneas og opvækker Tabita (ApG 9,31-43)
Peter udfries fra fængslet (ApG 12,1-17)
Peters tjeneste og død (så vidt vi kender den fra kirkehistorien)
(Bemærk: Pinsen berøres også i 0. og i 2. kl.)

Liv og lærdom på Jesu tid

Gennem billeder og fortælling gives en fornemmelse af livsvilkårene på Jesu tid – som selvstændigt emne eller integreret i det øvrige NT-stof

Livsfilosofi og etik

Den gyldne regel, Matt 7,12

Ideer: Anvendelsen af reglen i forbindelse med emner som mobning og venskab, forskelle mennesker imellem mv

(Bemærk: De ti Bud og emnet ”Venskab” kommer i 4. kl.)

Bøn

Ideer: En inddeling af bønner: Tak – tilbedelse – klagebøn – bøn for egne behov – forbøn for andre

Forslag til bibelttekster: Matt 6,5-8 og 7,7-11; Matt 14,23 (Jesus beder)

Lignelsen om enken og den uretfærdige dommer kan inddrages (Luk 18,1-8)

Eksempler fra GT: Abraham, Moses, David, Elias og Daniel

Salmer og sange: Gud, min bøn, den er så lille (Asmussen)

Beder og I skulle få (Brun)

(Bemærk: Emnet behandles også i 0. kl.)

Fadervor, Matt 6,9-13

Ideer: Brug gerne Luthers lille Katekismus i arbejdet med Fadervor.

Eksempler på tekster fra Matthæusevangeliet, der kan belyse Fadervor:

Indledning, Vor Fader: Matt 7,7-11

1. bøn. Helliget blive dit navn: Om Jesu navn (Matt 1,18-21)

2. bøn. Komme dit rige: Jesus forkynder om Riget (Matt 4,17). Lignelsen om sennepsfrøet (Matt 13,31-32)

3. bøn. Ske din vilje...: Jesus i Getsemane (Matt 26,36-46)

4. bøn. Giv os i dag ...: Bispisningen i ørkenen (Matt 14,14-21)

5. bøn. Forlad os vor skyld...: Lignelsen om den gældbundne tjener (Matt 18,21-35)

6. bøn. Led os ikke ind i fristelse: Jesu fristelse (Matt 4,1-4)

7. bøn. Men fri os fra det onde: Vandringer på søen (Matt 14,22-33)

Afslutning: Missionsbefalingen (Matt 28,16-20)

Amen: Se ordforklaring

Salmer og sange: Ingen er så tryk i fare (Lina Sandell) kan anvendes til 4., 6. og 7. bøn

Der findes flere sange, hvor Fadervor er sat på melodi

Gudstjeneste og kirkebygning

Gudstjenesten

Kirkearkitektur og kirkerum, herunder skibet som symbol i kirken

Fortællinger om mission i fortid og nutid

Ideer: David Livingstone og Hudson Taylor fra missionshistorien

Aktuelle glimt fra missionsarbejdet i indland og udland

Salmer og kristne sange

Ideer: Se de angivne salmer

Der kunne sættes fokus på Ingemanns morgen- og aftensalmer

Enkle sange fra vækkelsestraditionen og fra den nyere salme- og sangskrivning

Kristne børnesange

Kristen kunst

Kan inddrages i undervisningen i relevante sammenhænge

4. klasse

Bibelen

Bibelen i brug

Bibelens opbygning og indhold. Evt. evangelisternes symboler

Bibelens betydning for den enkelte og kirken

Guds ords indhold og betydning:

- Vandringer til Emmaus (Luk 24,13-35)

- Lignelsen om sædemanden (Mark 4,1-20)

- Lignelsen om de to huse (Matt 7,24-27)

Ideer: Beretningen og lignelserne læses med henblik på at belyse Bibelens indhold og betydning

Salme: Klokkeren slår, tiden går (Brandt)

Samuel, Saul og David

Samuel og Saul:

Samuel som barn (1 Sam 1-3)

Kampe mod filistrene (1 Sam 4-6)

Saul vælges til konge (1 Sam 8-10)

Samuels afskedstale (1 Sam 12)

Sauls ulydighed mod Gud og brud med Samuel (1 Sam 14,47-15,35)

Saul og David:

David salves til konge (1 Sam 16,1-13)

David i Sauls tjeneste (1 Sam 16,14 - 20,42)

David på flugt fra Saul (1 Sam 23,14 - 26,25)

Sauls og Jonatans død og Davids klage (1 Sam 31 og 2 Sam 1)

Salme: Jeg gik i marken og vogtede får (Grundtvig)

David som konge:

David bliver konge (2 Sam 2,1-5,5)

Davids storhedstid som konge (2 Sam 5,6-9,13)

David og Batseba (2 Sam 11-12)

Voldtægt, mord og krig i Davids familie (2 Sam 13-19)

Davids sidste store fejl (2 Sam 24)

Tronen overdrages og David dør (1 Kong 1,1-2,11)

Salmer i Davids liv:

Udpluk fra nedenstående salmer kan bruges i fortællingen om Davids liv

Inspiration fra Davids tid som hyrdedreng: Sl 23

David på flugt fra Saul: Sl 57 eller 142

Evt. David spillede vanvittig for Abimelek: Sl 34

Samlet tak for frelse for alle fjenderne: Sl 18

Efter episoden med Batseba: Sl 51

Efter tilegnelsen af tilgivelsen: Sl 32

På flugt fra Absalom: Sl 3

Der findes gendigtninger af Davids Salmer i salmer og nyere sange samt bibelvers på melodi

Johannes Døberen

Graviditet og fødsel (Luk 1,5-45 og 57-80)

Opgave og forkyndelse (Matt 3 og Joh 1,19-37)

Fængsling, tvivl og død (Luk 7,18-35 og Matt 14,1-12)

Døberen som den lovede Elias (Matt 17,9-13)

Jesus møder mennesker

Martha og Maria (Luk 10,38-42), Lazarus' opvækkelse (Joh 11,1-44), Salvningen i Betania (Joh 12,1-11)

Jesus har kvinder som nære venner, som han også ønsker at undervise

Enkens søn i Nain (Luk 7,11-17). Jesus har omsorg for en kvinde i sorg og stor social nød

Kvinden grebet i ægteskabsbrud (Joh 8,1-11). Jesus redder en kvinde fra synd og fra omverdenens for-dømmelse

Den kanaanæiske kvinde og hendes datter (Matt 15,21-28)

Den samaritanske kvinde (Joh 4,1-42). Jesus taler med ikke-jødiske kvinder, underviser dem og hjælper dem

Maria Magdalene (Joh 20,1-18). Jesus vælger kvinder som sine første opstandelsesvidner – og her særligt Maria Magdalene

Ideer: Her er samlet en række beretninger fra evangelierne. Da alle beretningerne handler om kvinder, kan man vælge at se på Jesu forhold til kvinder generelt, og i den sammenhæng også ind-
drage teksten om kvinderne i Jesu følge (Luk 8,1-3). Beretningerne viser Jesu radikale brud med
gængs syn på kvinder, men dog så kun mænd blev apostle.

(Bemærk: Maria, Jesu mor, får særlig behandling i 6. kl.)

De ti Bud og Det dobbelte kærlighedsbud

De ti Bud (2 Mos 20,1-17)

Det dobbelte kærlighedsbud (Matt 22,34-40)

Ideer: Se Luthers forklaring til budene. Inddrag evt. Matt 5,17-30

Eksempler på bibelske beretninger og skriftafsnit, der kaster lys over sider ved De ti Bud:

1. Bud: Gud kalder og prøver Abraham (1 Mos 12,1-4 og kap. 22); Guldkalven (2 Mos 32); Elias på Karmel (1 Kong 18); Den rige unge mand (Matt 19,16-22)
2. Bud: Elias på Karmel (1 Kong 18); Fadervors 1. bøn
3. Bud: Aksplukningen og helbredelsen på sabbatten (Matt 12,1-14); De første kristne (ApG 2,42).
4. Bud: Samuel (1 Sam 1 og 3); Jesus som 12-årig (Luk 2,41-52)
5. Bud: Kain og Abel (1 Mos 4,1-16); Moses (2 Mos 2,11-15); Den barmhjertige samaritaner (Luk 10,25-37)
6. Bud: Isak og Rebekka (1 Mos 14); David og Batseba (2 Sam 11); Jesus og synderinden (Joh 8,1-11); vielsesritualets bibeltekster
7. Bud: Gehazi (2 Kong 5,20-27); Zakæus (Luk 19,1-10).
8. Bud: Nabots vingård (1 Kong 21); Jesu domfældelse og Peters fornægtelse (Matt 26,57-75); Stefanus (ApG 6,8-15 og kap 7)
9. og 10. Bud: Josef (1 Mos 37), Absalom og David (2 Sam. 15-18); Nabots vingård (1 Kong 21); Jak 1,14-15

Venskab i lys af Bibelen

Ideer: Eksempler fra discipelflokken, når misundelse og usund konkurrence hærger venskabet:

- Zebedæussønnernes ønske (Mark 10,35-45)
- Om at være den største og den mindste (Luk 9,46-48)
- Om tilgivelsens nødvendighed
- De 10 Bud

Kristendom

Gud Fader

Gud som skaberen og opretholderen, som vores far og beskytter

Ideer: Gud er den eneste Gud, skaberen, den almægtige. Han er evig og allestedsnærværende

Gud er historiens Gud og menneskenes dommer

Gud er far for sine børn, og han er trofast, barmhjertig og langmodig

Idéer til bibeltekster kan findes vha. bibelordbog og bibelleksikon

Salmer: Herre Gud, dit dyre navn og ære (Dass)

Lovsynger Herren, min mund og mit indre (Grundtvig)

(Bemærk: I 6. kl. sættes fokus på Gud som frelseren, og desuden behandles de vanskeligere ord, der beskriver Gud)

Jesus: Gud og menneske

Jesus som sandt menneske

Ideer: Bibelske tekster til emnet: Es 11,1; 53,3; Matt 1; Luk 1,26-56; 2,1-40, udpluk fra Joh 1,1-18,

Jesus var sulten (Matt 21,18), ensom (Matt 8,18-22), bange (Luk 22,44) og vred (Joh 2,13-17). Han græd (Joh 11,35) og sov (Mark 4,38), blev døbt (Matt 3,13-17) og blev fristet (Matt 4,1-11)

Jesus som sand Gud

Ideer: Jesu myndighed, hans tilgivelse og undere, forsoningsdød, opstandelse, himmelfart og genkomst.

Salme: Lovet være du, Jesus Krist (Luther / Grundtvig)

Kirkeåret og dets farver

Ideer: Salme: Vær velkommen, Herrens år (Grundtvig)

Kirkelige handlinger

Konfirmation, bryllup og begravelse

Ideer: Salmer: Du, som vejen er og livet (Richardt)

Det er så yndigt at følges ad (Grundtvig)

Nu fælmer skoven (Grundtvig)

Dejlig er jorden (Ingemann)

Salmebogens opbygning

Ideer: Salmedelens opbygning og indholdsfortegnelse.

Tekstdelens opbygning og indhold: Gudstjenesten, ritualer, bønnebog, bibelord, katekismen, alterbogen med tekster og bønner til hver af kirkeårets søn- og helligdage, lidelseshistorien, historiske oplysninger og registre.

Salme: Giv mig, Gud, en salmetunge (Grundtvig)

Salmer og kristne sange

Salmedigter: H.A. Brorson

Ideer: Se de angivne salmer

Enkle sange fra vækkelsestraditionen og fra den nyere salme- og sangskrivning

Kristen kunst

Kan inddrages i undervisningen i relevante sammenhænge

5. klasse

Bibelen

Salomo

Salomo indsættes og sikrer kongedømmet (1 Kong 2)

Salomos drøm og efterfølgende dom (1 Kong 3)

Salomos rigdom, palads og templet (1 Kong 5-8)

(Bemærk: Emnet om templet udbygges i 1 og 2 Krøn - se nedenfor)

Dronningen af Saba, Salomos rigdomme, hustruer, afgudsdyrkelse, oprør mod Salomo og hans død (1 Kong 10-11)

Templet, tempeltjenesten og festerne

Templet og tempelindvielsen (1 Krøn 28-29 og 2 Krøn 2,1-7,10)

Forsoningsdagen (3 Mos 16)

Jødernes påske, pinse og løvhyttefest (2 Mos 12, 5 Mos 16,1-17)

Ordsprogenes Bog

Smagsprøver fra Salomos ordsprog

Ideer til bibelttekster: Ordsp 1,1-9; 2; 4,1-9; 6,6-11; 7,1-3; 17,1

Det delte riges tid

Udvalgte konger (1 Kong 12 ff. og 2 Krøn 10 ff.)

Elias (1 Kong 16,29 - 2 Kong 2)

Elisa (1 Kong 19,19 - 2 Kong 13)

Esajas' liv og virke (Es 1,1; 6; 36-39, 2 Kong 18-20)

Smagsprøver på Esajas profetier (fx fra Es 2 og 4, 43, 53-55)

(Bemærk: I 6. kl. arbejdes der med messiasprofetierne)

Nordrigets undergang (2 Kong 17)

Juda riges undergang (2 Krøn 36,11-21)

Jesu syv korsord

Ideer: Luk 23,34 (tilgivelse), Joh 19,25-27 (omsorg), Luk 23,43 (frelse), Matt 27,46 (ensomhed), Joh 19,28 (tørst), Joh 19,30 ("Det er fuldbragt"), Luk 23,46 (tryghed og hvile hos Gud)

Paulus

Omvendelse, flugt og møde med disciplene i Jerusalem (ApG 9,1-31)

1. Missionsrejse (ApG 13 - 14)

Apostelmødet i Jerusalem (ApG 15,1-35)

2. Missionsrejse (ApG 15,36 - 18,22)

3. Missionsrejse (ApG 18,23 - 21,17)

Rejsen til Rom og fangenskabet (ApG 25 - 28)

Personlige data på Paulus: Fødested (ApG 9,11), herkomst (Rom 11,1; ApG 22,25), læremester (ApG 22,3), farisæer (ApG 23,6), erhverv (ApG 18,3), navn (ApG 13,9)

Om Paulus' 13 breve til menigheder og medarbejdere, herunder smagsprøver på kerneord af Paulus

Ideer: Der kunne tages afsæt i et enkelt skrift ved smagsprøverne:

Romerbrevet (Rom 1,17, Rom 8,1, Rom 12,9, Rom 14,7)

1. Korinterbrev (1 Kor 13)

2. Korinterbrev (2 Kor 8,9, 2 Kor 9,7c, 2 Kor 13,13)
Galaterbrevet (Gal 5,22, Gal 6,9a)
Efeserbrevet (Ef 1,2, Ef 1,5, Ef 1,7, Ef 2,8, Ef 2,10, Ef 5,1, Ef 6,10)
Filipperbrevet (Fil 1,21, Fil 4,4-7, Fil 4,19)
Andre ideer: 1 Thess 5,16-18, 2 1 Tim 4,12, 1 Tim 6,12a, 2 Tim 2,1, Tit 2,11
Bemærk, at flere af Paulus' ord er sat på melodi

Livsfilosofi og etik

Bekymringer

Ide til bibeltekst: Matt 6,24-34
Salme: Befal du dine veje (Gerhardt / Stenersen)

Taknemmelighed

Idéer til bibeltekster: Sl 103; Matt 6,24-34; Fil 4,4-7; 1 Thess 5,16-18;
1 Tim 4,4-5
Salmer: Morgenstund har guld i mund (Grundtvig)
Den mørke nat forgangen er (Sthen)

Gavmildhed og gæstfrihed

Idéer til bibeltekster: Matt 6,1-4, Luk 21,1-4 (om den fattige enkes gave)
2 Kor 8,12; 9,6-9, Hebr 13,2-4, 1 Joh 3,17-18)

Kristendom

Jesus som forsoneren

Død og opstanden for os

Ideer: Bibelske tekster til emnet fra evangelierne: Matt 21,1-17; kap 26,1-28,15; Mark 11,1-18; kap 14-16; Luk 19,28-48; kap 22-24; Joh 12,12-19; kap 18-21
Bag i salmebogen er Jesu lidelseshistorie sammenskrevet fra de fire evangelier
Personer, som i selve lidelseshistorien illustrerer forsoningen: Barabbas og røveren på korset
Opstandelsen kan gengives fra 1 Kor 15, 1-11, hvor også betydningen af Jesu død og opstandelse fremgår. Andre kerneord: Rom 5,8, Rom 14,7-9, Ef 1,7, Ef 2,8, 2 Tim 1,10, 1 Pet 2,24, 1 Pet 3,18 – og profetien i Es 53,4-6

Korset som centralt kristent symbol

Ideer: Påskesalmer, se måske særligt Kingos salmer til lidelseshistoriens afsnit
Jesus han er syndres ven (Brorson)
Op alle folk på denne jord (Brorson)
Skriv dig, Jesus, på mit hjerte (Kingo)
Hvad mener I om Kristus (Aastrup)
Herre, fordi du (Hartman)
(Bemærk: En række af påskeberetningerne er fortalt i 2. kl.)

Dåb og nadver

Dåben – Jesu indstiftelse: Matt 28,18-20, Luthers forklaring i katekismen

Dåben og vand som symbol

Sang: Jeg har et pas i hånden (Sprint)

Nadveren – Matt 26,17-29, 1 Kor 11,23-26, Luthers forklaring i katekismen

Nadveren og brød og vin som symboler

Salme: Lad os bryde brødet sammen (Lissner)

Oldkirken, den tidlige middelalder og Nordens kristning

Oldkirken og den tidlige middelalder

Ideer: Centrale personer skildres, fx Polykarp og Augustin

Fisken som symbol

Kristendommens indførelse i Norden, herunder Ansgar

Salmer og kristne sange

Salmedigteren Thomas Kingo

Ideer: Se de angivne salmer

O store Gud, din kærlighed (Jesu død)

Som den gyldne sol frembryder (Jesu opstandelse)

Kingos morgen- og aftensuk (se morgen- og aftensalmerne)

Andre idéer: Kingos salmer til lidelseshistorien

Sange fra vækkelsestraditionen og nyere salme- og sangskrivning

Kristen kunst

Kan inddrages i undervisningen i relevante sammenhænge

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Islam i hverdag og fest

Muhammed og Koranen – en kort introduktion

Troens fem søjler:

Trosbekendelsen

De fem daglige bønner

Ramadan

Almissen

Valfarten

Muslimske skikke og fester

Ideer: Eid-festen, spiseregler, omskærelse, moskéen og evt. tørklædet

6. klasse

Bibelen

Bibelens tilblivelse og udbredelse

Tilblivelse, herunder kanondannelse og de apokryfe skrifter

Ideer: Septuaginta

Oversættelse og udbredelse

Indholdsfortegnelse, ordforklaring, forkortelser og henvisninger

Israel i eksilet, hjemkomst og genopbygning

Jeremias' liv og virke og smagsprøver på hans profetier (fx udpluk fra kap. 1, 18 og 29)

Eksilet (Sl 137)

Ezekiel – Ezekiels liv og virke i Babylon

Daniel (fx uddrag af kap 1-6 og kap 9)

Ezra (fx uddrag af Ezra 1,1-11; 4,1-5; 6,15-22 og 7,1-10)

Nehemias (fx uddrag af Neh 1,1-4; kap 2-8 og kap 9,1-5)

Ester – Dronning Ester og diasporajøderne

Messiasprofetier

Ideer: Løftet til Adam og Eva (1 Mos 3,15)

Løftet til Abraham (1 Mos, 12,1-3)

Herskeren fra Juda (1 Mos 49,10)

Davidssønnen (2 Sam 7,8-17)

Salmen, Jesus citerer på korset (Sl 22)

Messias som Davids herre (Sl 110)

Immanuelsprofetien (Es 7,14)

Davidssønnens fødsel (Es 8,23-9,6)

Fredsriget (Es 11,1-10)

Ørkenen skal blomstre (Es 35)

Herrens lidende tjener (Es 52,13-53,12)

Betlehemsprofetien (Mika 5,1)

Kongen på æslet (Zak 9,9)

Salmer: Tak og ære være Gud (Held / Holm)

Blomster som en rosegård (Grundtvig)

Det kimer nu (Luther / Grundtvig)

Jesu "Jeg er"-ord

Livets brød (Joh 6,35.48.51)

Verdens lys (Joh 8,12)

Døren (Joh 10,9)

Den gode hyrde (Joh 10,11.14)

Opstandelsen og livet (Joh 11,25)

Vejen, sandheden og livet (Joh 14,6)

Det sande vintræ (Joh 15,1.5)

Alfa og omega (Åb 1,8; 21,6 og 22,13)

Ideer: Flere af disse ord er blevet symboler i kirkeudsmykning, salmer og anden kristen kunst. Det kan undervisningen knytte til ved.

Jesus, farisæerne og de skriftkloge

Farisæerne

Ideer: Se Bibelens ordforklaring om farisæerne

Helbredelsen af den blindfødte (Joh 9,1-41)

Kvinden i farisæerens hus (Luk 7,36-50)

Veråb over farisæere og skriftkloge (Matt 23,1-36)

Jonastegnet (Matt 12,38-42)

Nikodemus (Joh 3,1-21 og 19,38-42) – som undtagelse blandt farisæerne

Den snævre port (Luk 13,22-30, Matt 7,13-14)

Lignelser i relation til farisæerne:

Kongesønnens bryllup (Matt 22,1-14)

Farisæeren og tolderen (Luk 18,9-14)

Pladserne ved bordet (Luk 14,7-14)

Ukrudtet i hveden (Matt 13,24-30)

Arbejderne i vingården (Matt 20,1-16)

De to sønner i vingården (Matt 21,28-32)

De onde vinbønder (Matt 21,33-46)

Jesus, Satan og dæmonerne

Manden med den urene ånd (Mark 1,21-28)

Drengen med den urene ånd (Mark 9,14-29)

De besatte i gerasenernes land (Mark 5,1-20)

Hvilken magt bruger Jesus over Satan? (Mark 3,20-30)

Løftet ved syndefaldet (1 Mos 3,15)

Fristelsen i ørkenen (Matt 4,1-11)

Jesus i Getsemane (Luk 22,39-46)

Ideer: Jesu død og opstandelse

Jesus og hans familie

Jesus er født ind i en familie, og familierelationen viser hans menneskelige side. På et tidspunkt fremstår han tydelig som verdens frelser og Guds Søn, og det giver problemer for familien.

Ideer: Den tolvårige Jesus i templet (Luk 2,41-52)

Brylluppet i Kana (Joh 2,1-12)

Jesu sande slægtninge (Matt 12,46-50)

Jesus og hans brødre (Joh 7,3-10)

Jesus og hans mor ved korset (Joh 19,25-27)

Jakob, Jesu bror, møder den opstandne (1 Kor 15,7)

Jesu mor og brødre slutter sig til menigheden allerede inden pinsedag (ApG 1,14)

Jakob bliver leder af menigheden i Jerusalem

Jakob anerkender sin bror som Guds Søn

Skriftsteder om Jakob: Gal 1,19 og 2,9; ApG 12,17; ApG 15,13; ApG 21,18;

Jakob 1,1 (Jakobsbrevet er sandsynligvis skrevet af Jesu bror)

Livsfilosofi og etik

Guds navne og egenskaber

Gud som frelseren

Beskrivelser af Gud

Ideer: Gud er livets kilde og menneskenes lys. Gud er hellig, retfærdig og kærlig. Gud er hyrde for sit folk

Idéer til bibelttekster kan findes vha. bibelordbog, søgefunktionen på www.bibelen.dk og bibelleksikon

Ligeså forklaringer på de vanskeligere ord, der beskriver Gud

(Bemærk: Emnet Gud Fader har været anvendt i 4. kl., hvor der sættes fokus på Gud som skaberen og opretholderen, som vores far og beskytter)

Symboler for Gud og treenigheden: Trekanten og øjet

(Bemærk sammenhængen til Jesu "Jeg er"-ord. Gud er den treenige Gud, Herren, "Jeg er")

Familieliv

Mand og hustru, forældre og børn (Hustavlerne fra Ef 5,21- 6,4)

Diakoni

Lignelsen om Den barmhjertige samaritaner (Luk 10,25-37)

Skoleliv og arbejdsliv

Hverdagsopgaverne som en tjeneste for Gud og medmennesket

Kropsidealer og seksualitet

Idéer: Find materialer via Adamogeva.dk

Adiaforaspørgsmål

Ideer: Spørgsmålene, som kristne kan se lidt forskelligt på, er mange. De kan danne udgangspunkt for et tværfagligt arbejde: Fx mode, film, musik og computerbrug

Emnerne under dette emne kan i det hele taget bruges tværfagligt

Salme: Herre, jeg vil gerne tjene (Østergaard)

Kristendom

Forsagelsen

En kristen holdning til Satan og det onde, jf. trosbekendelsens indledende forsagelse

Salme: Vor Gud, han er så fast en borg (Luther / Mynster)

Helligånden

Helligånden som livgiveren (1 Mos 1,1-2; Sl 104,27-30; Ez 37,14)

Profeti fra Det gamle Testamente om Åndens udgydelse (Joel 3)

Jesu løfte om Helligånden og den første pinse (Joh 14,16-19 og ApG 1,1-2,36)

Helligåndens opgaver

Ideer: Han herliggør Jesus, giver mennesker troen og barnekåret hos Gud (Joh 16,8-12; Joh 16,14; 1 Kor 12,3; Rom 8,15)

Han vil omforme kristne til at ligne Jesus mere og mere (Gal 5,22ff.)

Han udruster kristne til tjeneste (1 Kor 12)

Helligånden skænkes i dåben (ApG 2,38; Tit 3,5; Joh 3,5-6)

Helligånden er knyttet til Guds Ord (Joh 15,26-27; Joh 16,12-15,2; Tim 3,16; 1 Pet 1,10-12)

Symboler for Helligånden: Due og ild

Salmer: I al sin glans nu stråler solen (Grundtvig)

Nu bede vi den Helligånd (Tysk 12. årh. / Luther / Grundtvig)

At tro

Hvad vil det sige at tro?

Helligåndens betydning

At mødes med andre kristne i forskellige menighedssammenhænge om Bibel, forkyndelse, bøn, sang og nadver

Hvilken betydning har troen for forskellige sider af ens liv?

Officeren i Kapernaum som forbillede for troen (Luk 7,1-10)

Sang: Guds barn jeg er (Stenbäck / Rosenius)

Salmer: Lovsynger Herren, min mund og mit indre (Grundtvig)

Måne og sol (Hallquist / Lissner)

Nu takker alle Gud (Rinckart)

Fader, Søn og Helligånd (Honningdal)

Middelalderen og reformationen

Middelalderen

Ideer: Frans af Assisi

Salme: Almægtige og kære Gud (Frans af Assisi / Jørgensen)

Reformationen

Ideer: Johann Huus, Martin Luther, Calvin

Salmer: Nu fryde sig hver kristen mand (Luther)

Vor Gud, han er så fast en borg (Luther)

Missionshistorie

Den katolske kirke

Den katolske kirke under reformationen og den katolske kirke i dag

Kirkens diakonale arbejde, historisk og nutidigt

Jesu lignelse om den barmhjertige samaritan, munkevæsenet under den katolske kirke samt diakonalt arbejde i dag

Salmer og kristne sange

Salmedigteren N.F.S. Grundtvig

Ideer: Se de angivne salmer

Sange fra vækkelsestraditionen og kristne ungdomssange

Kristen kunst

Kan inddrages i undervisningen i relevante sammenhænge

Jødedom

Jødernes historie fra hjemkomst fra Babylon til år 0

Jødedommens kilder

Ideer: Torah'en

Det gamle Testamente

Talmud

Jødiske skikke og fester

Ideer: Omskærelsen, Bar og Bat Mitzva, spiseregler, sabbatten, synagogen, påske, pinse, løvhyttefesten, Jom Kippur, purimsfesten, hanukkafesten, nytårsfesten

(Bemærk: Påske, pinse, løvhyttefest og Den store forsoningsdag (Jom Kippur) er omtalt i GT-undervisningen i 5. kl. De kan gentages her)

3. forløb: 7. - 9. klasse

7/8. klasse

Bibelen

Bibelbrug

Ideer: Måder at få Bibelen ind i hverdagen: Bibellæseplan, salmer, sange, sms-/mail-andagter og bibelord, plakater, personlig andagt, mv.

Idéer til bibeltekster til emnet: Uddrag af Sl 1 og Sl 119; ApG 8,26-39; 2 Tim 3,16 ff.; Luk 24,27 ff.

Salmer: Du levende ord (Olsen)

Op alle folk på denne jord (Brorson)

Himlene, Herre, fortælle din ære (Grundtvig)

Et GT-skrift: Salmernes Bog, Amos eller Jonas

Ideer: Salmernes Bog: Forskellige salmetyper, fx takkesalmer, klagesalmer, kongesalmer. Og salmer til forskellige situationer i livet, fx Sl 16, 27, 100, 103, 118, 121, 139

Amos: Profeten imod den sociale uretfærdighed

Jonas: Et kort skrift, der er nemt at læse og indeholder væsentlige temaer

Uddrag af Lukasevangeliet

En sammenhængende Jesus-biografi med forståelse for forhold i Jesu samtid og Jesu betydning dengang og nu

Ideer: Jesu liv fra undfangelse til himmelfart, mødet med mennesker, Jesu undere og Jesu lignelser

Forhold i Jesu samtid: De religiøse grupper, messiasforestillingerne og besættelsesmagten

Paulus' breve

Brevlitteraturens karakter

En konkret menighed

Paulus forkyndelse

Ideer: Brevene behandles for at:

- få kendskab til brevlitteraturens karakter
- beskæftige sig med en konkret menighed med dens problemer – én udvælges som eksempel
- beskæftige sig med Paulus' forkyndelse

Udpluk fra Filipperbrevet eller Efeserbrevet: Se brevet i lys af vores viden fra ApG om byen og Paulus' besøg der

Livsfilosofi og etik

Menneskesyn og identitet

Ideer: Skabt i Guds billede. Mennesket skabt med krop, sjæl og ånd (1 Mos 1-2; Sl 8; Sl 139)

Mennesket skabt som Guds forvalter til at stå under ham, ved siden af medmennesket og over naturen (1 Mos 1-2)

Syndefaldet og dets konsekvenser i forhold til Gud, medmennesket og naturen (1 Mos 3; Rom 3,9-20; 5,12-21)

Frelsen og håbet om forløsning (Rom 3,23-24; 8,18-23)

Natursyn

Ideer: Naturen som tilfældig materie, som besjælet eller som skabt

Skabelse kontra evolution

Mennesket som en del af naturen, men samtidig over naturen

Miljøspørgsmål i lys af forvaltertanken, syndefaldet og nyskabelsen

Salmer/sange: Se nu stiger solen af havets skød (Jakob Knudsen)

O kristelighed (Grundtvig)

Autoriteter

Ideer: Forældre, lærere og arbejdsgivere, ledere i fritids- og sportsklubber, ledere i menigheden

Landets love, folketing, regering, politi og domstole. Gud som autoritet

Bibeltekster til emnet:

2 Mos 20,12 (Det 4. Bud)

Rom 13,1-7 (om at adlyde øvrigheden)

Ef 6,1-9 (om forholdet til forældre og arbejdsgivere) lige

Matt 15,1-9 (om ikke at nedprioritere pligten over for forældrene)

Matt 22,15-22 (om Guds og kejserens)

ApG 4,13-22 (at adlyde Gud mere end mennesker)

1 Tim 2,1-4 (at bede for øvrigheden)

Joh 16,1-4 og Åb 13,11-18 (når en øvrighed bliver antikristelig)

Arbejde

Ideer: Hvorfor skal vi arbejde? Se fx 1 Mos 1,28; Ef 4,28; 1 Thess 4,9-12; Kol 3,22 ff.

Bibelske forbilleder og formaninger: fx Paulus (ApG 20,34-35), kvinden i Ordsprogenes bog (Ordsp 31,10-31), desuden 1 Thess 2,9; 2 Thess 3,6-12

En kristen og arbejdsmarkedet

Salmer/sange: Du gav mig, o Herre (C.R. Sundell)

Herre, jeg vil gerne tjene (Østergaard)

Penge og forbrug, materialisme og gavmildhed

Ideer: Materielle goder som gaver fra Gud (1 Mos 1,28-29; Matt 6,11; 1 Tim 4,1-5)

Forvaltning af Guds gaver i taknemmelighed, gavmildhed og givertjeneste (2 Kor 8,1-7; 1 Tim 6,17-19)

Rigdom som en fare (Matt 6,19-34; Ef 5,5; 1 Tim 6,6-10)

Den rige unge mand (Mark 10,17-30)

Lignelsen om den rige bonde (Luk 12,13-21)

Lignelsen om den rige mand og Lazarus (Luk 16,19-31)

Lignelsen om den uærlige godsforvalter (Luk 16,1-13)

Findes der en kristen livsstil? Skal kristne have en alternativ livsstil?

Hvad kan vi som enkeltpersoner og som samfund gøre for fattige i Danmark og i verden?

Bibelttekster til emnet: Mark 1,16-20; 10,17-22; Luk 12,16-21; Kol 3,5

Der kan refereres til Judas

Dagens aviser kan altid levere friske eksempler på pengenes magt

Troværdighed, ærlighed og sprogbrug

Ideer: Det 2. og 8. Bud og Luthers forklaringer til disse

Bibelttekster til emnet:

Ef 4,25-5,7 (en lang formaningsrække, der omfatter vores ord)

Matt 5,33-37 (om ja og nej)

Matt 7,12 (den gyldne regel)

Jak 3,1-12 (om tungens magt)

Evt. eksempler fra Ordsprogenes Bog (7,21; 10,19; 12,18; 12,25; 15,1; 15,23; 18,8; 31,26)

Kristendom

2. Trosartikel: Hvem var/er Jesus?

Trosbekendelsens beskrivelse af Jesus som sand Gud og sandt menneske.

Ideer: Præeksistens, undfangelse, undere, forsoningsdød, opstandelse, ophøjelse og genkomst

Bibelttekster til emnet: Hebr 1,1-4; Fil 2,1-11; Kol 1,12-23; evt. tekster fra evangelierne

Salmer/sange: Lovet være du, Jesus Krist (Luther / Grundtvig)

Du ser måske Jesus (Byfuglien)

Du er livet (Sprint)

Hvad mener I om Kristus? (Aastrup)

(Bemærk: Se tilsvarende emne i 4. kl.)

Folkekirken med dens retninger og bevægelser

Den evangelisk-lutherske tro

Folkekirkens opbygning

Traditionelle retninger i kirken

Ideer: Indre Mission

Luthersk Missionsforening

Evangelisk Luthersk Missionsforening

KFUM & K

Grundtvigianerne

Tidehverv

Der trækkes linjer fra rationalismen, pietismen og de store vækkelser i 1800-tallet frem til i de traditionelle retninger i kirken i dag

Sange fra vækkelsestraditionen fx: På nåden i Guds hjerte (Rosenius)

Salmer og kristne sange

Idéer: Aldrig er jeg uden våde (Thomas Kingo)

Hjerte, løft din glædes vinger (Paul Gerhardt)

Du Herre Krist (H.C. Sthen)

Den yndigste rose (Hans Adolf Brorson)

Hvo vil mig anklage (Hans Adolf Brorson)

Jeg vil gi dig o Herre, min lovsang (Christer Hultgren, Hæfte: Hvem er Kristus?)

Kristen kunst

Kan inddrages i undervisningen i relevante sammenhænge

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Eksempler på nyreligiøse bevægelser med rod i Østens religioner

Ideer: New Age og Transcendental Meditation

Østens religioner

Ideer: Hinduisme og buddhisme.

Påvirkninger fra Østens religioner

Ideer: Aktuelle problemstillinger og temaer:

Karma

Reinkarnation

Et energetisk menneskesyn med alternative helbredelsesmetoder

Indflydelse på tænkning om undervisning og erhvervsliv

Et østligt natursyn

9. klasse

Bibelen

Bibelsyn

Om Bibelen som Guds tale til mennesker, hans åbenbaring af sig selv og af sin vilje for mennesker

Forholdet mellem den guddommelige og den menneskelige tilblivelse af Bibelen, tekstens overlevering og kanondannelsen

Om forskellige bibelsyn, fx det ortodokse, det konservative, det historisk-kritiske, det narrative

Idéer: Kanonstridighederne i oldkirken kan belyses i sammenhæng med de kristologiske stridigheder og bekendelsesdannelserne

Bibelttekster: 2 Tim 3,15-17, 2 Pet 1,19-21; Joh 5,39-47; Luk 10,16, 2 Pet 3,15-18

Salmer/sange: Guds ord det er vort arvegods (Grundtvig)

Gud, lad dit ord i nåde lykkes (Landstad)

Oversigtsmæssig gennemgang af GT

Overblik over GT's historie

Kendskab til de forskellige skrifter og teksttyper (historiske, poetiske og profetiske)

Bibelske nøglebegreber som udvælgelse, pagt, Guds folk, landløfter, profetier

Ideer: Kristusforbilleder: konge (se fx 5 Mos 17,14-20; 2 Sam 7; Sl 2 og 110;

Es 7 og 11), præst og profet

Templet og ofringer og ypperstepræsten, herunder Tabernaklet og tempeltjeneste under den gamle pagt (2 Mos 25-31; 3 Mos 1-11 og 16-17)

Forskellige offertyper, den store forsoningsdag, også i NT's lys

Bibelens frelsesplan og sammenhænge mellem GT og NT

Messiasprofetier

Sammenhæng mellem profeti og opfyldelse.

Sammenknytningstekster fra Matthæusevangeliet: "Dette skete, for at det skulle gå i opfyldelse..."

Forbindelseslinjer fra GT til nytestamentlige hovedbegreber

Ideer: Udvalgelse, Guds folk, Det forjættede land og Guds rige, Jesus som den salvede (ypperstepræst (Hebr 7-10), konge, profet), den gamle pagt og den nye pagt, Påske i GT og NT, omskærelse og dåb

Livsfilosofi og etik

Kristen etik og etisk argumentation

Bibelen som etisk norm. De 10 Bud, Bjergprædikenen og formaninger

Sammenhæng mellem lære og liv

Jesus som forbillede

Lovens tre brug:

1) lovgiver i samfundet, se fx Rom 2,14-16; Rom 13,1-10

2) driver til Kristus, se fx Rom 3,19-20; Gal 3,19-25

3) retleder den kristne, se fx Matt 5-7; Rom 12,1-2; Kol 3,1-14

Salmer/sange: Sig månen langsomt hæver (Claudius /Hauch)

Etisk argumentation

Ideer: Bud og regler, sindelagsetik, formålsetik, konsekvensetik

Idéer til emner, der kan vise argumentationsformerne: Abort og medicinsk etik, værnepligt, sort arbejde, musikkopiering, kopivarer mv.

Bibelske perspektiver på mand og kvinde

Ideer: Forskelle og ligheder mellem mand og kvinde i forhold til parforhold og menighed

Bibeltekster til emnet: 1 Mos 1-3; Rom 16,1-4; 1 Kor 14,34-38; Gal 3,28;

Ef 5,21 ff.; Kol 3,18 ff.; 1 Pet 3,1 ff.

At finde sin ægtefælle (Sl 25; 1 Thess 4,1-8)

Seksualitet (1 Mos 2,24; Sl 51; Højsangen; 1 Kor 7,2-6; 1 Tim 4,3-4)

At passe på sit ægteskab og sin familie (vielsesritualet og dets skriftsteder)

Skilsmisse (1 Mos 2,24; Matt 19,1-12; Mark 10,1-12; 1 Kor 7,10-16 samt vielsesritualet)

At leve alene (1 Kor 7,7; 1 Kor 7,32-34; Matt 19,11-12)

Homoseksualitet og registreret partnerskab (3 Mos 20,13; Rom 1,24-27; 1 Kor 6,9)

Salme: I blev skabt som mand og kvinde (Johansen)

Bibelske perspektiver på abort

Ideer: Bibelske og menneskelige etiske argumenter angående abort

Guds skabelse og livets undfangelse. Mennesket som værdifuld fra undfangelsen

Abortproblematikker i forbindelse med skyldfølelse og ansvar. At være næste og samfund i forhold til hjælp og omsorg for kvinder, som gennemfører svangerskabet

Samfundsmæssige konsekvenser: Ændring af værdigrundlag og menneskeværd som konsekvens af legal abort. Bibeltekster til emnet: Sl 8; Sl 139; Det 5. Bud

Udvalgte filosoffer og deres tanker

Fx Søren Kirkegaard sammenlignet med Nietzsche

Idéer: Temaer som vrede, angst, tilgivelse m. fl. kan tages op

Kristendom

Det bibelske gudsbillede

Den treenige Gud, hellig og kærlig, åbenbaret og skjult, almægtig og skaber af alt, historiens Gud, velsigner, frelser og dommer

Ideer: Lad eleverne bruge bibelleksika, bibelordbog og andre opslagsværker til at finde bibelsk belæg for ovenstående og en udfoldelse af indholdet

Brug de kirkelige bekendelser i arbejdet

Treenig: De oldkirkelige bekendelser, specielt den apostolske (1 Mos 1,26-27; Sl 2; Matt 28,19; Joh 1,1-4; 10,30; 2 Kor 13,13)

Hellig: Fuldkommen, giver af loven, hader alt ondt (2 Mos 34,14; 3 Mos 19,2; Es 6; Rom 1,18)

Kærlig: Guds opretholdelse forhold til skabningen, hans frelsesvilje og frelsesgerning (Es 53; ApG 17,24-28; Rom 3,21-5,12; Hebr 1,1-3)

Åbenbaret og skjult:

- Åbenbaret i Jesus (Joh 1,14; 10,29-31; 14,9-10; Fil 2,5-10; 1 Joh 1,1-3)

Jesu dobbelte natur – gerne med kirkehistorisk aspekt

- Åbenbaret i Bibelen (Joh 1,18; Hebr 1,1; 2,3; 2 Pet 1,19-21)

- Åbenbaret i naturen (Rom 1,19-20; ApG 17,24-28)

- Helligånden åbenbarer Jesus (Joh 16,12-15; 1 Kor 2,10-12)

Almægtig og skaber af alt (Job 1-2 samt 38-41; Sl 104; Es 44-45)

Historiens Gud (Es 45,1-4; Dan 2, Åb 5-6; 8-9; 16, 20-21)

Velsigner: Betydningen af velsignelse, den aronitiske og apostolske velsignelse (4 Mos 6,23-27; 2 Kor 13,13)

Frelser (Sl 42,6; Sl 106,21; Es 43,3-4; Luk 1,47; 1 Tim 1,1; 1 Tim 2,3-4; Tim 2,13)

Dommer (Sl 50,6; ApG 10,42; Hebr 12,23; Åb 20,11-15)

Salmer/sange: Nu rinder solen op af østerlide (Kingo)

Lover den Herre, den mægtige konge med ære! (Joachim Neander)

Aleneste Gud i Himmerig (Græsk 2. årh. / Brandt)

O Gud! hvor er du mer end skøn (Brorson)

Fremtiden – De sidste tider, døden og håbet

Håbet, døden, de sidste tider, Israel i endetiden, Jesu genkomst, opstandelsen, dommen med dens to udgange, nyskabelsen

Idéer: Begravelsesritualet kan inddrages

Forslag til bibelttekster: Matt 24-25, Rom 9-11, 1 Kor 15, Fil 1,21-26; 1 Thess 4,13-5,11; 2 Thess 2,1-12; Hebr 9,27; 1 Joh 3,1-3; Åb i uddrag fx kap. 7,9 ff.; 13, 20-22.

De sidste tider

Ideer: Man kan med udgangspunkt i Matt 24-25 koble til temaer i åbenbaringsbogens forkyndelse om de sidste tider, se fx materialet ”Fremtiden” fra Kristent Pædagogisk Forlag.

Israel og de sidste tider

Døden

Begravelsesritualet kan inddrages, ligesom flere tekster om død og opstandelse

Kødets opstandelse og håbet om det evige liv

Herlighedshåbet

Dommedag, Jesus som dommer, de to udgange

Genoprettelsen på den nye jord

Som alternativ til åbenbaringsbogen kan man bruge teksterne om Jesu genkomst i thessalonikerbrevene.

Der lægges vægt på, at menighedens forventning til Jesu genkomst er optimistisk.

Salmer/sange: Den store hvide flok, vi se (Brorson)

Da skal glæden bryde frem (Roland Utbult/Tore W. Aas)

I dag er Nådens tid (Brorson)

Ja, engang mine øjne skal (Karl Marthinussen)

Rejs op dit hoved, al kristenhed! (Grundtvig)

Hil dig, Frelser og Forsoner (Arnulf af Louvain)

At være kristen – Nådemidlerne, troen og menigheden

Hvordan bliver man kristen? Hvad er tro og hvordan får man troen? Hvordan vokser man i troens liv med Gud? For at besvare disse spørgsmål skal vi se på nådemidlerne, troen og menigheden.

Nådemidlerne: dåb og nadver

Ideer: Definition af nådemidler

Dåbens indhold og betydning samt forskellige dåbssyn (Matt 28,18-20;

Rom 6,1-11; Gal 3,27-28; Kol 2,12; Tit 3,5 samt Luthers forklaring til dåben

Nadverens indhold og betydning samt forskellige nadversyn (Matt 26,17-29; 1 Kor 10,16-17; 1 Kor 11,17-34 samt Luthers forklaring til nadveren)

Salmer/sange: Jeg har et pas i hånden (Sprint)

Troen

Ideer: Drømmen om den frie vilje og adgangen til Gud

Troens væsen og at komme til tro

Helligåndens person og gerning

Frelsesvished – tro og tvivl

Bibelttekster til emnet: Matt 28,16 ff.; Mark 9,24; Joh 6,37; Joh 16,5-11;

Joh 20,24 ff.; ApG 16,30-34; Rom 4,18; Rom 8,15 f; Rom 10,17; 1 Pet 1,3,

desuden Luthers forklaring til 3. trosartikel

Salmer/sange: Hvo vil mig anklage (H.A. Brorson, Hæfte: At være kristen)

Nu fryde sig hver kristen mand (Martin Luther, Hæfte: At være kristen)

Menigheden

Ideer: Menighedsbegrebet: Menighed og kirke samt forskellige fællesskaber. Forskellige menighedstyper

Nåde-gaver og tjenester

En kristen som en aktiv del af menigheden

Bibelttekster til emnet: Joh 15,5.16; ApG 2,42; 1 Kor 12,7-31, Ef 3,15 ff.; Ef 4,1-16 desuden Luthers forklaring til 3. trosartikel

Salmer/sange: Guds kirkes grund alene (Stone /Widding / Rosendal)

Nu bede vi den Helligånd (Luther / Malling / Grundtvig)

Vi kommer til dit hus, far (Martin Alfsen)

Guds menighed (Fangen)

Frikirker

Ideer: Baptistkirken

Pinsevækkelsen

Aktuelle strømninger i dansk kirkeliv

Ideer: Karismatik, alles frelse-læren, Gud-er-død-teologien, herlighedsteologien, økumeni, spiritualitet

Den aktuelle kirkelige situation i Danmark

Sogne-, valg- og frimenigheder

Kirkens højrefløj og dens organisationer

Det 20. århundrede og vor tid

Ideer: Markante personer fx Kaj Munk, Bonhoeffer, Maximilian Kolbe, Mother Theresa

Mission blandt jøder, muslimer, nyreligiøse og mennesker med naturreligion

Danske missionsorganisationer

Et konkret missionsprojekt. Tag kontakt til et missionsselskab, kontakt til en missionær

Salmer og kristne sange

Ideer: Se de angivne salmer

Kristne ungdomssange, nyere salmer, sange fra vækkelsestraditionen

Kristen kunst

Kan inddrages i undervisningen i relevante sammenhænge

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Grundlæggende elementer i islam

Hovedlinjer i islams historie

Muslimsk tro og liv

Retninger i islam

Islams betydning for samfund og folkeliv i muslimske lande og i Vesten

Forholdet mellem islam og kristendom i Danmark og i verden

Grundlæggende elementer i jødedom

Træk fra jødedommens og jødefolkets historie

Jødisk tro og liv

Retninger i jødedommen

Forståelsen af Israel som Guds folk
Jødedom i Danmark og i verden
Forståelsen af staten Israel
Messiasforventninger i fortid og nutid
Forholdet mellem jødedom og kristendom
Forholdet mellem jødedom og islam

Sammenligning mellem de tre skriftreligioner

Der ses på ligheder og forskelle mellem jødedom, kristendom og islam

Ideer: Forholdet mellem Bibelen, Koranen og Torah'en
Forståelsen af troen på én Gud og treenigheden
Forholdet til Jesus
Forståelsen af frelsen
Trospraksis og etik

Nyreligiøse bevægelser, livssyn og strømninger fra Vesten

Ideer: Scientology
Spiritisme
Okkultisme, fx ånden i glasset

Mødet mellem kristendommen og religionerne

Ideer: Ikke-kristne religioner og mission i udlandet så vel som i Danmark
Animistiske religioner og naturreligioner og sammenhæng med danske missionsbevægelser arbej-
de i Afrika

